

LMK 2019. 10. 02. Nagybörzsöny

1. Úrvacsorás igeliturgia – Barcsik Zoltán

Az igeliturgiát követően a templomban Dr. Fabiny Tamás püspök úr köszöntötte a gyülekezet szép számban megjelent tagjait.

2. Előadás: Gömbös Tamás: **Vajon tényleg kriptokálvinista lett a magyar Luther? - Dévai Bíró Mátyás élete és teológiai munkássága**

Élete

Kevés említés: egy kép, amelyen egy kihallgatáson ábrázlják talán őt.

A „Magyar Luther” kifejezés, egy német krónikában olvasható.

A Magyar Királyság helyzete 1526 után. A török és az ellenreformáció szorításában.

DBM: születési helye bizonytalan. Egyetemi bejegyzés, ha félrehallás, akkor a Hunyad megyei Déván. („1523 hyem. Mathias Stephani de Vnaniensi”)

Első magyar nyelvtankönyv – ez alapján í-zős Észak-keleti nyelvjárásban.

Születési ideje is vitatott.

Egyetemi évei után szerzetes lett. Káplán lett.

A Wittenbergi Egyetemre „Mathias Biro de Way 3. Decem. Hung.” -ként iratkozott be. (1526-27-ben járt ide) Melanchtonnal szoros kapcsolatban volt.

Reformátori ténykedése 1531-ben kezdődött. Ebben az időben Szapolyai János udvarában tevékenykedett.

Ugyanebben az évben meghívta Kassa prédikátornak.

Szalaházy Tamás Bécsbe hurcoltatta hitvizsgálatra. Szabadulása után ismét Budára érkezett.

Dévai és a kovács.

Luther az asztali beszélgetések során megemlíti D.-t

1534 Sárvár, Nádasdy Tamás udvarában. (Nyomda és iskola)

Szegedi Kis Gergely a legnagyobb kritikusa a Szentek aluvásáról címmel írt művéről. (A mű elveszett, de az ebből fakadó disputációból lehet a tartalmára következtetni.)

1537 tavaszán ismét Wittenbergben egy rövid időre.

1538-ban Sárváron nyomtatják az Ortho Graphia Vngarica – Azaz, Igaz iras Modiarol valo tudoman Magar neluenn irattatott.

1541-ben ismét Wittenbergben.

Teológiája

Az úrvacsoráról - AT TIZ parantsolatnac. ah hit agazatinac, am mi atancnac, aes ah hit pestae tinec röviden valo magarazatta

A lélekaluvás – A szentek aluvásáról című mű. A búcsú elleni teológiai harc részeként.

(D. szembe kerül a magyarság Mária kultuszával is.)

1526-os Mohácsi vész során sokan csalódtak a magyarság kultuszával.

A csata előtt inkább csak m.o.-i németek csatlakoztak a reformáció tanításához, utána viszont magyarok is tömegével.

Az igaz keresztyén hit egyedül Istenre veti tekintetét, és egyedül Jézusba veti reménységét.

Az eperjesi és környéki prédikátorok bepanaszolták D-t Luthernél, hogy kálvini istentisztelet tart.

Az információkat szóbeszédből merítették. Stöckel kezdeményezte egy személyes beszélgetést D-al. Ez nem jött össze, de Luther válaszlevelet ír, amiben úgy fogalmaz, hogy D. a sakramentalizmust nem Wittenbergben sajátította el, és valószínűleg Melanchtont értették félre. Tisztázza mind M-t, mind D-t. (A kérdés az ún.

„úrfelmutatás” körül zajlott. Melyben Luther mind a katolikus, mind a helvét iránytól elhatárolódik.) 1544-es levél, amelyre Timon Sámuel jezsuita páter szerint Luther elítéli Dévait mert kálvinista lett, holott ez nem igaz. Később a viták miatt Luther ezt az iratot latinra is lefordította.

Faber még a történelemhamisítástól sem riad vissza, hogy Dévait, a magyart csak a két német Stöckel és Honterus után helyezi a reformáció magyarországi terjesztésében. Ráadásul mivel magyar ezért csak kálvinista lehet.

Az utána következő történészek ezt a hamis információt viszik tovább.

3. Esperesi tájékoztató - *Keczkó Pál*

A hirdetések az egyházmegyei honlap 'Lelkészi munkaközösség' fülére, majd az aktuális hónap nevére (pl.: október) kattintva olvashatók. Vagy [ITT](#).

4. Homiletika – Bence Imre 1Kir 17,17-24 és ApCsel 14,8-18

[Az előkészítő anyaga itt olvasható](#)

Köszönjük a nagybörzsönyi gyülekezet vendégszeretetét!